

Číslo: 8031/2021-2022

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch **od 25. 01. 2022 do 27. 01. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola s materskou školou, Bežovce 417	
Zriaďovateľ	Obec Bežovce

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

PaedDr. Milan Morovský, riaditeľ školy

Mgr. Mária Halajčíková, zástupkyňa riaditeľa školy

Bc. Janka Ondová, zástupkyňa riaditeľa školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 8031/2021-2022 zo dňa 24. 01. 2022 a dodatkom č. 1 zo dňa 22. 02. 2022 **inšpekciu vykonali:**

RNDr. Zuzana Borovská, školská inšpektorka, ŠIC Košice

PhDr. Jana Fukerová, školská inšpektorka, ŠIC Košice

RNDr. Anežka Nováčková, školská inšpektorka, ŠIC Košice

Mgr. Eva Zaputilová, školská inšpektorka, ŠIC Košice

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Organizácia, podmienky a realizácia online vzdelávania v základnej škole

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Tematická inšpekcia bola vykonaná v štátnej plnoorganizovanej základnej škole s vyučovacím jazykom slovenským. V školskom roku 2021/2022 sa v 9 triedach vzdelávalo spolu 131 žiakov, z toho v 1 triede so spojenými ročníkmi¹ a v 1 špecializovanej triede². Škola evidovala 40 žiakov s diagnostikovanými špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP), z nich 18 bolo so zdravotným znevýhodnením (ZZ), 22 zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP). Z prostredia marginalizovanej rómskej komunity (MRK) pochádzalo 52 žiakov. V čase konania tematickej inšpekcie bola online synchrónne vzdelávaná v primárnom vzdelávaní 1 trieda³ s celkovým počtom 4 žiaci, medzi nimi 2 s výnimkou z karantény (ani 1 so ZZ

¹ 1. A a 2. A – 11 žiaci;

² 2. B – 5 žiaci;

³ so spojeným ročníkom 1. A a 2. A;

a zo SZP/MRK). Podmienky na online vzdelávanie nemali vytvorené 7 žiaci. Na nižšom strednom vzdelávaní boli online synchronne vzdelávané 2 triedy⁴ s celkovým počtom 26 žiakov, z ktorých 2 žiaci boli so ZZ, žiadny z týchto žiakov nepochádzal zo SZP ani z MRK. Podmienky na online vzdelávanie nemali vytvorené 14 žiaci. Výnimku z karantény malo 6 žiakov, ktorým škola po dohode s ich zákonnými zástupcami poskytovala online synchronne vzdelávanie.

Výchovu a vzdelávanie na prvom stupni základnej školy zabezpečovali 4 pedagogickí zamestnanci, z nich 1 vyučoval online, na druhom stupni 12 pedagógov, z nich 9 vyučovalo online. Učiteľom v procese edukácie pomáhali 3 pedagogickí asistenti (z nich 1 bol v čase realizácie tematickej inšpekcie práceneschopný a 1 v karanténe). V škole pôsobil 1 sociálny pedagóg. Asistenti učiteľa a odborný zamestnanec sa na online vzdelávaní žiakov nepodieľali.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Podmienky online vzdelávania

V čase výkonu školskej inšpekcie bol výchovno-vzdelávací proces v škole zabezpečený súbežne prostredníctvom prezenčnej, online synchronnej a asynchronnej formy dištančného vzdelávania a zároveň offline. Škola spĺňala nevyhnutné požiadavky na **materiálno - technické zabezpečenie** online vzdelávania. Vyučujúci mali k dispozícii notebooky s príslušenstvom, interaktívne tabule takmer v každej učebni a disponovali aj inými prídavnými zariadeniami – vizualizér, či tablety s digitálnym perom. Z vyjadrenia vyučujúcich vyplynulo, že internetové pripojenie školy nie vždy umožňovalo flexibilné vymieňanie si požadovaných informácií. Žiakom, ktorým materiálno-technické podmienky neumožňovali zapájať sa do online vyučovacieho procesu, škola počítače, tablety alebo iné zariadenia či doplnky neposkytovala. Analýza dostupnej dokumentácie školy v komparácii s vyjadreniami riaditeľa školy i učiteľov v zadanom dotazníku preukázala, že online vzdelávanie sa v škole realizovalo prioritne využitím **jednotnej vzdelávacej platformy** Zoom. Komunikácia so žiakmi i rodičmi prebiehala tiež prostredníctvom školského informačného systému EduPage, portálu Bezkríedy a v prípade potreby aj cez aplikáciu Messenger i telefonicky. Väčšina vyučujúcich uviedla, že pre prípad prechodu na dištančné vzdelávanie si pripravili **portfólio učebných zdrojov**, ktoré mali k dispozícii v digitálnej podobe (náučné videá, prezentácie v PowerPointe, pracovné listy). Vyučujúce cudzieho jazyka si vzdelávacie materiály zdieľali navzájom, neustále ich aktualizovali a dopĺňali.

Riaditeľ školy v zadanom dotazníku deklaroval **úpravu podmienok vzdelávania** všetkým žiakom so ZZ, zo SZP a z MRK v jednotlivých formách dištančného vzdelávania ako aj vypracovanie systému kompenzačných opatrení žiakom, ktorí nemali vhodné podmienky pre online vzdelávanie. Z predloženej dokumentácie⁵ vyplynula iba úprava priebežného a celkového hodnotenia žiakov 1. ročníka (klasifikáciu nahradilo slovné hodnotenie) a taktiež 5 žiakov zaradených do špecializovanej triedy⁶ evidovaných ako žiakov so ZZ, zároveň pochádzajúcich zo SZP. Podľa vyjadrenia riaditeľa školy a vyučujúcich v dotazníku počas online vzdelávania poskytovali všetkým týmto žiakom podporu zodpovedajúcu ich potrebám a schopnostiam najmä využívaním náležitých učebných materiálov, prispôbením metód a foriem práce ich špecifickým potrebám často aj v spolupráci s pedagogickým asistentom, ale napriek tomu dokumentáciu týkajúcu sa konkrétnej úpravy ďalších podmienok vzdelávania

⁴ 5. A a 7. A;

⁵ Zápisnica napísaná na pedagogickej rade dňa 21. 09. 2021; Dodatok k vnútornej smernici č. 1 na hodnotenie a klasifikáciu;

⁶ 2. B;

(organizácie, obsahu, foriem a metód) určenú pre danú skupinu žiakov škola preukázateľne nepredložila. Žiakom, ktorí nemali vytvorené vhodné podmienky pre online vzdelávanie, mali byť počas ich neprítomnosti pravidelne týždenne distribuované pracovné listy, tie ale riaditeľom deklarované poskytovanie podpory (prispôsobenie metód a foriem práce ich špeciálnym potrebám) nezabezpečovali v dostatočnej miere. V mesiaci september prebiehalo pre niektorých slaboprosievajúcich žiakov zo SZP⁷ skupinové doučovanie organizované školou na dobrovoľnej báze⁸, ktorého sa ale zúčastňovali väčšinou žiaci s pravidelnou školskou dochádzkou. S cieľom minimalizovať vzniknutý rozdiel vo vedomostiach žiakov škola pokračovala aj v realizácii programu doučovania⁹ prostredníctvom projektu Spolu múdrejší 2 (z celkového počtu 47 žiakov sa zapojilo 24 žiakov so ŠVVP). Výstupy z riadených rozhovorov s vedením školy a analýzy dostupnej dokumentácie preukázali, že komplexný funkčný **system kompenzačných opatrení** vo vzťahu k týmto žiakom škola nevypracovala.

Organizačný rámec online vyučovania.

Jednotné **pravidlá dištančného vzdelávania** v škole boli prijaté formou Smernice o dištančnom vzdelávaní. Tento vnútorný dokument školy obsahoval náležitosti týkajúce sa pravidiel komunikácie, správania, dodržiavania termínov, zasielania zadaní ako aj evidencie dochádzky. V stručnejšej forme boli tieto pravidlá zapracované do školského poriadku¹⁰, s ktorým boli žiaci oboznámení na triednických hodinách a ich dodržiavanie na online vyučovaní prevažnou väčšinou žiakov školy jednoznačne potvrdili v dotazníku aj opýtaní učitelia. Riaditeľ školy uviedol, že s pravidlami boli oboznámení aj zákonní zástupcovia na online zasadnutiach triednych aktívov.

Z analýzy dokumentácie a vyjadrenia riaditeľa školy v dotazníku vyplynulo, že škola počas online dištančného vyučovania stanovila rozsah výučby a na základe indikatívnej týždennej záťaže žiakov upravila **rozvrh hodín online vyučovania**. Vymedzila v ňom prioritne zastúpenie predmetov vzdelávacích oblastí (VO) Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a spoločnosť, Človek a príroda. Predmet občianska náuka a predmety komplementárnych VO (Človek a svet práce, Človek a hodnoty, Umenie a kultúra, Zdravie a pohyb) nezaradila, redukovala disponibilné hodiny (matematika, anglický jazyk, ruský jazyk, dejepis, geografia, fyzika), skrátila dĺžku vyučovania¹¹ a z dôvodu využívania bezplatnej verzie aplikácie Zoom skrátila dĺžku vyučovacích hodín na 40 minút. Skrátenie dĺžky vyučovacích hodín a tiež redukciiu týždenného počtu hodín predmetu, ktorý vyučujú deklarovali aj učitelia v dotazníku.

V triedach, v ktorých boli všetci žiaci v karanténe sa online **vzdelávanie realizovalo** prevažne synchronne cez platformu Zoom v súlade s rozvrhom dištančného vzdelávania, v menšej miere i využitím asynchrónnej výučby prostredníctvom EduPage pri zasielaní úloh. Žiakom, ktorí si uplatňovali výnimku z karantény škola prezenčné vzdelávanie (individuálnym prístupom, vytváraním dočasných skupín) nezabezpečovala. Z dotazníkov a riadených rozhovorov vyplynulo, že žiaci, ktorých podmienky neumožňovali prístup k dištančnému vzdelávaniu s využitím digitálnych technológií dostávali pracovné listy a zadania dvakrát týždenne prostredníctvom terénnych pracovníkov obce a riaditeľa školy. Ten uviedol, že učitelia v čase karantény s danou skupinou žiakov (pochádzajúcou prevažne z málo

⁷ na I. stupni (1.A, 2.B, 3.A) a na II. stupni (6. A, 8. A);

⁸ v predmetoch slovenský jazyk a literatúra a matematika;

⁹ v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, matematika a anglický jazyk;

¹⁰ Dodatok č. 2 zo dňa 25. 01. 2021;

¹¹ na 5 vyučovacích hodín v stredu a piatok;

podnetného prostredia) priebežný kontakt neudržiavali. Dôvodom malo byť náročné získavanie spätnej väzby aj v dôsledku toho, že žiaci so zadaniami, či pracovnými listami nepracovali, väčšinou ich nevyplnili a ani nevrátili. Podľa vyjadrenia riaditeľa školy vyučujúci poskytovali v čase dištančného online vzdelávania žiakom a ich zákonným zástupcom konzultácie, ktorých realizáciu na dennej báze potvrdilo v dotazníku iba 20 % opýtaných učiteľov.

Analýza a komparácia odpovedí riaditeľa školy a učiteľov v dotazníkoch poukázala na **pozitíva a negatíva** vo vzťahu k aktuálne realizovanému online vzdelávaniu na škole. Kladnou stránkou z pohľadu riaditeľa školy bolo optimálne zabezpečenie online vzdelávacieho procesu pedagogickými zamestnancami, ktorí disponovali vyhovujúcim materiálnym a technickým zabezpečením pre svoju prácu a tiež dostatkom vhodných učebných zdrojov (učebnice, pracovné listy, vlastné prezentácie, animácie, videá, online testy, interaktívne hry,...), čo zároveň v dotazníku potvrdili všetci vyučujúci. Za problémy online vyučovania označili náročnú prípravu na vyučovanie, vrátane uplatňovania vhodných aktivizujúcich metód, rozvíjania vzájomnej komunikácie, či dodržiavania organizácie vyučovacej hodiny. Ako negatívum sa javila aj väčšia pracovná záťaž a stres učiteľov pri organizovaní ich pracovného času.

Priame pozorovanie vyučovacieho procesu

Proces výchovy a vzdelávania bol priamo pozorovaný na 11 online vyučovacích hodinách, všetky hospitácie boli realizované na nižšom strednom vzdelávaní v predmetoch slovenský jazyk a literatúra (SJL), anglický jazyk (ANJ), matematika (MAT), chémia (CHE) a biológia (BIO).

Organizácia vyučovania

Žiaci sa na väčšine hodín prihlasovali načas a dodržiavali stanovené pravidlá. Občas sa u žiakov i učiteľov vyskytol problém s pripojením, ktorý sa prejavil prerušením spojenia (posluchu, obrazu) a museli sa opätovne prihlásiť. Učitelia takmer na všetkých hodinách vykonali v ich úvode zreteľnú evidenciu prítomnosti žiakov (často aj vyzvaním k zapnutiu kamier) a formulovali jasné výchovno-vzdelávacie ciele vo vzťahu k očakávaným vedomostiam a kompetenciám žiakov. Prevažná väčšina vyučovacích hodín bola realizovaná podľa premyslenej prípravy, avšak na dynamiku niektorých z nich (2 MAT) malo negatívny vplyv nestriedanie vyučovacích metód a foriem učebných činností žiakov. Na jasné a zrozumiteľné sprístupňovanie poznatkov vyučujúci využívali výklad podporovaný PowerPoint prezentáciami, farebnými vizuálnymi podnetmi či simuláciami (krátke video, animácia). Prostredníctvom otázok podnecovali žiakov k činnosti a riešeniu úloh. Menej dôsledne zohľadňovali ich **vzdelávacie potreby**, dbali na pracovné tempo poskytnutím väčšieho času na premyslenie odpovede. Úlohy nediferencovali, služby pedagogického asistenta na vyučovaní nevyužívali. V menšej miere boli uplatňované efektívne **stratégie vyučovania** prostredníctvom aktivizujúcich vyučovacích foriem a metód práce (práca s textom, diskusia, problémové úlohy), tie boli pozorované len na sledovaných hodinách vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia (SLJ a ANJ). Na ostatných prevažoval výklad učiteľa, žiaci pracovali samostatne alebo úlohy riešili spolu s vyučujúcimi. Ich kognitívne kompetencie boli rozvíjané prioritne na nižších úrovniach myšlienkových procesov prevažne úlohami na zapamätanie a porozumenie učiva (narysovať bokorys a pôdorys kocky/kvádra, opísať a charakterizovať stavbu tela vodných bezstavovcov pomocou obrázka, definovať pojmy, vymenovať príklady látok a predmetov), tiež úlohami na aplikáciu získaných poznatkov (narysovať sieť kocky/kvádra, vyriešiť slovné úlohy zamerané na úmernosť, usporiadať pojmy do kategórií). Úlohy podporujúce rozvoj vyšších myšlienkových procesov na úrovni analýzy (porovnať slohové útvary a vyvodiť odlišnosti, s odôvodnením priradiť činnosti k osobám na základe vypočítaných dialógov, rozlíšiť fyzikálne deje od chemických), na úrovni hodnotenia (rozhodnúť

o pravdivosti tvrdenia) a tvorivosti (tvorba dialógov) boli učiteľmi zadávané na menej ako polovici online hodín. Vyučujúci činnosť žiakov priebežne usmerňovali a poskytovali im náležitú spätnú väzbu formou slovného hodnotenia či poukázania na ich slabé a silné stránky, ale nepodnecovali ich k sebahodnoteniu a nevytvárali ani priestor pre rovesnícke hodnotenie, či vyjadrenie ich názorov. Väčšinou predkladali žiakom hotové informácie, len ojedinele ich pobádali k prezentovaniu riešení, zistení či postupov. **Aktivizácia žiakov** jednak podnecovaním k vyššej miere interakcie bola zreteľná na viac ako polovici hodín (zapojenie do skupinovej práce v miestnostiach Zoomu, zdieľanie ich činnosti prostredníctvom vlastných digitálnych poznámkových zošitov, blokov alebo práce s výukovými programami, kladením otázok...), ako i zapojením žiakov do práce s rôznymi, skôr jednoduchšími elektronickými učebnými zdrojmi (výučbové prezentácie, krátke videá, pracovné listy), ktoré učitelia na všetkých online hodinách využívali. Celková atmosféra vo vyučovaní bola charakterizovaná vzájomnou ústretovou komunikáciou medzi aktérmi vzdelávania, bez vážnejších rušivých momentov s empatickým prístupom učiteľa.

1.3 INÉ ZISTENIA

Žiadne.

2 ZÁVERY

Škola disponovala primeraným materiálnym a technickým vybavením a žiakom, ktorí mali k **online vzdelávaniu** prístup, zabezpečila vhodné podmienky aj stanovením jednotnej vzdelávacej platformy, vymedzením spôsobu komunikácie s nimi a ich zákonnými zástupcami. Vo vzťahu k žiakom so ŠVVP iba čiastočne (len pre oblasť hodnotenia) upravila **podmienky online vzdelávania**, čo sa na sledovaných hodinách preukázalo nízkou mierou zohľadňovania ich individuálnych vzdelávacích potrieb v dôsledku nediferencovania činností vzhľadom na rôzne vzdelávacie schopnosti žiakov ako aj absentujúcej podpory zo strany pedagogických asistentov. Ucelený **system kompenzačných opatrení** pre žiakov, ktorí už boli v karanténe, tiež tých, ktorí nemali vytvorené podmienky na dištančné vzdelávanie, škola nevypracovala, čím prevažne žiakov z MRK systematicky nevzdelávala. Zapojenie niektorých aktívnejších žiakov v čase mimo vyučovania do programov doučovania (Spolu múdrejší, Spolu múdrejší 2) bolo pre nich prínosným, avšak neobsiahlo v požadovanej miere zabezpečenie špecifických potrieb žiakov pochádzajúcich zo SZP a dostatočne neeliminovalo dôsledky neplnohodnotného dištančného vzdelávania priamo determinujúce ich školský neúspech.

Výrazné pozitíva

Žiadne.

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- zohľadňovanie vzdelávacích potrieb žiakov diferencovaním úloh vzhľadom na ich rozdielne vzdelávacie schopnosti a zručnosti;
- motivovanie žiakov k edukačným aktivitám organizovaným v čase mimo vyučovania;
- uplatňovanie podporných stimulov pre efektívne stratégie učenia sa každého žiaka so zacielením na rozvíjanie ich hodnotiacich kompetencií vo vzťahu k vlastnému výkonu a výkonu spolužiakov a poznávacích kompetencií na úrovni vyšších myšlienkových procesov.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

odporúča

- stanoviť systém kompenzačných opatrení žiakom, ktorí nemali vhodné podmienky pre online vzdelávanie;
- upraviť podmienky online vzdelávania žiakov so ŠVVP (organizáciu, obsah, formy a metódy) a zapracovať ich do aktuálnych individuálnych výchovno-vzdelávacích programov žiakov so ZZ s ohľadom na ich špecifické potreby a možnosti školy.

PÍSOBNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Školský vzdelávací program Škola je pre Teba – sila je v tíme
2. Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za šk. rok 2020/2021
3. Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti v čase mimoriadnej situácie I. stupeň
4. Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti v čase mimoriadnej situácie II. stupeň
5. Zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady
6. Zápisnice z rokovaní metodických orgánov
7. Zápisnice z pracovných porád
8. Plány predmetových komisií
9. Smernica o dištančnom vzdelávaní
10. Rozvrh hodín počas dištančného vzdelávania v školskom roku 2021/2022
11. Záverečná správa projektu Spolu múdrejší

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: RNDr. Zuzana Borovská

Dňa: 08. 03. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:
RNDr. Zuzana Borovská

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
PaedDr. Milan Morovský

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 10. 03. 2022 v Košiciach:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:

RNDr. Zuzana Borovská

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

PaedDr. Milan Morovský

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

PaedDr. Milan Morovský , riaditeľ školy

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

RNDr. Zuzana Borovská, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti